

Kapitalvinster och kapitalförluster 2008

HE0109

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter.....	3
A.1	Ämnesområde.....	3
A.2	Statistikområde.....	3
A.3	SOS-klassificering.....	3
A.4	Statistikansvarig.....	3
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	4
A.8	Gallringsföreskrifter.....	4
A.9	EU-reglering.....	4
A.10	Syfte och historik.....	4
A.11	Statistikanvändning.....	5
A.12	Uppläggning och genomförande.....	5
A.13	Internationell rapportering.....	6
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	6
B	Kvalitetsdeklaration.....	6
B.0	Inledning.....	6
B.1	Innehåll.....	7
1.1	Statistiska målstorheter.....	7
1.1.1	Objekt och population.....	7
1.1.2	Variabler.....	7
1.1.3	Statistiska mått.....	8
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	8
1.1.5	Referenstider.....	8
1.2	Fullständighet.....	8
B.2	Tillförlitlighet.....	9
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	9
2.2	Osäkerhetskällor.....	9
2.2.1	Urval.....	9
2.2.2	Ramtäckning.....	9
2.2.3	Mätning.....	9
2.2.4	Svarsbortfall.....	9
2.2.5	Bearbetning.....	10
2.2.6	Modellantaganden.....	10
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	10

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	<i>10</i>
3.1	Frekvens	10
3.2	Framställningstid	10
3.3	Punktlighet	10
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	<i>10</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	11
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	11
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	<i>11</i>
5.1	Spridningsformer.....	11
5.2	Presentation	12
5.3	Dokumentation	12
5.4	Tillgång till primärmaterial	12
5.5	Uppl ynningstjänster	12

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Hushållens ekonomi

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Inkomster och inkomstfördelning

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Nej

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Peter Öberg
Telefon: 019-17 67 85
Telefax: 019-17 70 83
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Peter Öberg
Telefon: 019-17 67 85
Telefax: 019-17 70 83
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99). Som underlag till statistiken används taxeringsdata från inkomstdeklarationerna samt av Skatteverket registrerade blanketter som används vid avyttring av fastigheter, bostadsrätter, värdepapper m.m. Hushållen är skyldiga att redovisa sådana avyttringar till Skatteverket på dessa blanketter. Som underlag används även kontrolluppgifter avseende avyttring av värdepapper samt överlåtelser av bostadsrätter. Värdepapperscentralen, banker och andra institut som förvaltar hushållens finansiella ägande, avyttringar m.m. är skyldiga att lämna uppgifter till Skatteverket. Som komplement används uppgifter från

Skatteverkets fastighetstaxeringsregister avseende försäljning av fastigheter.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Inga uppgifter gallras i det slutgiltiga individregistret över kapitalvinster och kapitalförluster.

A.9 EU-reglering

Inga tvingande EU-direktiv finns för kapitalvinst- och kapitalförluststatistiken.

A.10 Syfte och historik

Från och med 2007 framställs statistik över kapitalvinster och kapitalförluster, med inkomstår 2005 som första redovisade årgång. Statistiken från och med årgång 2007 produceras först och främst med hjälp av de nya uppgifterna från inkomstdeklarationen avseende kapitalvinster och kapitalförluster. Uppgifterna överförs tillsammans med övriga taxeringsdata till SCB, som sammanställer ett register över hela befolkningens kapitalvinster och kapitalförluster.

Underlaget för 2005 och 2006 års statistik var taxerade kapitalvinster/-förluster och ogranskade uppgifter från Skatteverkets K-blanketter. Dessa blanketter används vid självdeklaration av kapitalvinster och kapitalförluster vid försäljning/avyttring av fastigheter, bostadsrätter, värdepapper m.m. Blanketterna registreras av Skatteverket.

Statistiken syftar till att ge kunskap om kapitalvinsternas och kapitalförlusternas sammansättning och fördelning. Statistiken används också till prognoser för statens skatteinkomster och inkomstfördelningsstudier. Statistik och mikrodata över kapitalvinster och kapitalförluster gör det möjligt att bättre bedöma konsekvenserna av och kostnaderna för regelförändringar inom kapitalbeskattningen.

För inkomståren 1999-2001 och 2003 genomfördes urvalsbaserade undersökningar av befolkningens kapitalvinster och kapitalförluster. Dessa undersökningar baserades på undersökningen Hushållens ekonomi (HEK), som de aktuella åren utökades med ett tilläggsurval för personer med stora kapitalvinster. Uppgifterna om kapitalvinst och kapitalförlust överfördes då manuellt från självdeklarationen av SCB.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används bland annat av Finansdepartementet, intresseorganisationer och forskare för studier av kapitalvinsternas och kapitalförlusternas sammansättning och fördelning samt till prognoser över statens skatteinkomster. Statistiken har dessutom ett allmäninformativt värde.

A.12 Uppläggnings- och genomförande

SCB inhämtar årligen taxeringsdata från Skatteverket avseende inkomster och andra uppgifter. Från inkomstdeklarationen erhålls uppgifter om inkomster och avdrag för kapital på inkomstdeklarationen. Kapitaluppgifterna på inkomstdeklarationen är uppdelade på åtta rutor:

- Vinst fondandelar. Vinst enligt blankett K4 avsnitt A och B (aktier, aktieindexobligationer m.m. samt återföring av uppskovsbelopp), K10, K10A, K12 avsnitt B och K13.
- Vinst ej marknadsnoterade fondandelar. Vinst enligt blankett K4 avsnitt D (övriga värdepapper), K9, K12 avsnitt E och K15A/B.
- Vinst enligt blankett K5 (småhus) och K6 (bostadsrätt). Återfört uppskov från blankett K2.
- Vinst enligt blankett K7 (näringsfastighet) och K8 (näringsbostadsrätt).

- Förlust fondandelar. Förlust enligt blankett K4 avsnitt A, K10, K10A, K12 avsnitt B och K13.
- Förlust ej marknadsnoterade fondandelar. Förlust enligt blankett K4 avsnitt D, K9, K12 avsnitt E och K15A/B.
- Förlust enligt blankett K5 (småhus) och K6 (bostadsrätt).
- Förlust enligt blankett K7 och K8.

För varje individ levereras dessa uppgifter tillsammans med den slutgiltiga taxerade kapitalvinsten och kapitalförlusten till SCB.

På SCB skapas nedanstående variabler som används vid statistikredovisningen:

- Netto av kapitalvinster/förluster, dvs. summan av samtliga kapitalvinster minus summan av samtliga kapitalförluster. Nettot blir negativt om förlusterna är större än vinsterna.
- Summan av vinster minus förluster vid försäljning av småhus, bostadsrätt, näringsfastighet eller näringsbostadsrätt. Återföring av uppskovsavgifter inkluderas.
- Summan av vinster minus förluster vid försäljning av aktier, fonder, andra värdepapper, övriga tillgångar samt andelar i bolag. Detta är så kallade finansiella kapitalvinster/-förluster.

Som komplement till uppgifterna om taxerade vinster och förluster samt de olika delarna från inkomstdeklarationen, används Skatteverkets ogranskade data från de registrerade blanketterna för självdeklaration av försäljning/avyttring av

fastigheter, värdepapper m.m. (s.k. K-blanketter). SCB använder även information från fastighetstaxeringsregistret (avseende försäljning av småhus och näringsfastighet), liksom Skatteverkets kontrolluppgifter avseende vinst/förlust vid försäljning av värdepappersfonder samt försäljning av bostadsrätt. Dessa uppgifter används främst för kontroller men även för att dela upp variablerna ytterligare. De finansiella vinsterna/förlusterna delas upp på fonder, aktier samt övriga vinster/förluster. De reala vinsterna/förlusterna fördelas mellan bostadsrätter och småhus. Statistik över dessa mer detaljerade uppgifter publiceras ej, men kan tillhandahållas för intresserade.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering av statistiken förekommer.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster publicerades för första gången 2007 (avseende inkomståret 2005) med Skatteverkets dataregistrerade s.k. K-blanketter för deklaration av kapitalvinster och kapitalförluster som grund. Från och med inkomståret 2007 används istället data från inkomstdeklarationen i första hand då dessa uppgifter är mer tillförlitliga. Detta på grund av att taxeringsdata granskas i större omfattning än K-blanketter som endast används som kontrollunderlag av Skatteverket. Det är okänt om Skatteverket planerar ytterligare förändringar i inkomstdeklarationen. Det finns därför inga planer på förändringar i kommande undersökningar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster är en registerbaserad totalundersökning som beskriver befolkningens vinster och förluster vid försäljning/avyttring av fastigheter, bostadsrätter, värdepapper m.m. Statistiken bygger huvudsakligen på privatpersoners taxerade kapitalvinster och kapitalförluster från inkomstdeklarationen. Dessa uppgifter överförs på filer tillsammans med övriga taxeringsdata från Skatteverket.

Då undersökningen baseras på administrativt material har den fördelen av att vara totalräknad och inte behäftad med svarsbortfall. Samtidigt innebär användandet av källor vars syfte är ett annat än undersökningens att uppgifterna inte nödvändigtvis direkt ger svaret på den frågeställning som ska belysas.

Att statistiken redovisas relativt långt efter mätperioden kan också uppfattas som en svaghet.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Viktiga målstorheter är:

- Totalsummor för kapitalvinster/förluster (totala, reala och finansiella)
- Medelvärden och medianvärden per person för kapitalvinst/förlust
- Andel och antal personer med kapitalvinst/förlust

För individer definieras viktiga redovisningsgrupper utifrån kön, ålder och region/kommun.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulation för statistiken är alla personer som enligt gällande lagar ska vara folkbokförda i Sverige både den 1 januari och den 31 december undersökningsåret (s.k. helårspersoner).

1.1.2 Variabler

I statistiken redovisas följande kapitalvinstslag:

- Nettot av kapitalvinster/förluster avseende fastigheter och bostadsrätter
- Nettot av finansiella kapitalvinster/förluster
- Nettot av totala kapitalvinster/förluster
- Taxerade kapitalvinster
- Taxerade kapitalförluster

Med netto avses samtliga vinster minus samtliga förluster för respektive kapitalvinstslag (totala, reala och finansiella vinster/förluster). Nettot blir negativt om förlusterna är större än vinsterna.

Kapitalvinster/förluster från fastigheter och bostadsrätter (reala)

Real kapitalvinst/förlust avser nettovärdet på vinst/förlust vid försäljning av småhus (inklusive fritidshus), bostadsrätter och näringsfastigheter. Variabeln beräknas som summan av ruta 65 och 75 minus ruta 85 och 88 från inkomstdeklarationen.

Finansiella kapitalvinster/förluster

Finansiell kapitalvinst/förlust avser nettovärdet på vinst/förlust vid försäljning/avyttring av värdepapper: aktier, aktie- och blandfonder, optioner och övriga värdepapper. Variabeln beräknas genom summan av rutorna 54 och 64 minus summan av rutorna 81 och 83 från inkomstdeklarationen. Vinst vid avyttring av räntefonder deklarerar som kapitalinkomst, inte kapitalvinst, och ingår således inte statistiken.

Totala kapitalvinster/förluster

Totala kapitalvinster/förluster utgörs av summan av nettovärdena på reala och finansiella kapitalvinster/förluster.

Taxerade kapitalvinster/förluster

Taxerade kapitalvinster avser den vinst som personerna får betala skatt på, dvs. beloppet som taxerats efter eventuella kvittningar mot förluster och nedräkning till skattepliktigt belopp.

Taxerade kapitalförluster avser den förlust som personerna får göra avdrag för, dvs. beloppet som taxerats efter eventuella kvittningar mot vinster och nedräkning till avdragsgillt belopp.

Taxerade kapitalvinster/förluster inhämtas direkt från Skatteverket.

1.1.3 Statistiska mått

Flertalet av de statistiska storheter som skattas i kapitalvinst- och kapitalförluststatistiken är definierade som totaler (t.ex. ”antal personer med kapitalvinst/förlust” och ”summan av alla kapitalvinster/förluster för samtliga personer”) eller kvoter (t.ex. ”medelvärde för kapitalvinst/förlust”). Vidare skattas fraktiler (median och decil). Kapitalvinstens/förlustens andel av den sammanräknade förvärvsinkomsten (inklusive kapitalinkomster) redovisas också.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Kapitalvinster/förluster redovisas för ett flertal redovisningsgrupper. Redovisningar görs framförallt efter följande variabler:

- Kön
- Ålder
- Kommun
- Sammanräknad förvärvsinkomst inklusive kapitalvinst och kapitalinkomst

1.1.5 Referenstider

Statistiken avser de kapitalvinster och kapitalförluster som gjorts under respektive inkomstår.

I den redovisade statistiken ingår endast personer som var folkbokförda både den 1 januari och den 31 december undersökningsåret. I grundregistret ingår dock alla personer som någon gång varit folkbokförda under året, liksom dödsbon.

Uppgifterna över totala *taxerade* kapitalvinster/förluster redovisas för samtliga personer som någon gång varit folkbokförd samt dödsbon under respektive år 1991-2008 (d.v.s. inte bara för helårspersoner).

1.2. Fullständighet

Statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster baseras huvudsakligen på uppgifter från inkomstdeklarationens avsnitt om taxerade kapitalvinster och kapitalförluster vid försäljning/avyttring av fastigheter, bostadsrätter, värdepap-

per m.m.

Vinster och förluster som inte deklarerats saknas i statistiken.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster, som framställs genom en registerbaserad totalundersökning, bedöms vara av god kvalitet. Vissa osäkerhetskällor som påverkar statistiken finns dock, t.ex. bearbetningsfel vid granskning.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken baseras på en totalundersökning varför inget urvalsfel föreligger.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulation för statistiken är samtliga personer som enligt Registret över totalbefolkningen (RTB) var folkbokförda både den 1 januari och den 31 december undersökningsåret. I RTB förekommer i viss mån täckningsfel vilka består i att personer som borde vara folkbokförda inte är det (undertäckning) samt att personer är folkbokförda trots att de inte borde vara det (övertäckning).

Emigranter utgör övertäckning om utflyttning inte anmäls. Studier tyder på att folkbokföringen och därmed RTB innehåller ett betydande antal personer som inte längre bor i landet. Detta är förmodligen den allvarligaste kvalitetsbristen i såväl folkbokföringen som RTB och det påverkar även statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster. Under år 2004 genomfördes studier där man försökt att skatta storleken på övertäckningen med hjälp av registerstatistik. En preliminär uppgift pekar på en övertäckning på minst 35 000 personer (cirka 0,4 procent av totalbefolkningen).

2.2.3 Mätning

Underlaget till statistiken är huvudsakligen uppgifter om privatpersoners taxerade kapitalvinster och kapitalförluster från inkomstdeklarationen. Variabler som motsvarar vinster/förluster skapas. Kvaliteten på uppgifterna anses vara av god kvalitet då de granskats av såväl Skatteverket som deklaranter.

2.2.4 Svartsbortfall

Rampopulationen för statistiken är samtliga folkbokförda personer enligt RTB. Svartsbortfall föreligger därför inte. Däremot kan svartsbortfall föreligga i de datainsamlingssteg som föregår skapandet av det register som används, t.ex. i den bemärkelsen att individer underlåter att inlämna en självdeklaration.

2.2.5 *Bearbetning*

Dataregistrering sker vid de lokala skattemyndigheterna. Uppgifter som aviseras till SCB granskas i olika skeden av bearbetningarna. För att undvika fel vid härledning av skapade variabler görs kontroller där de skapade variablerna bl.a. stäms av mot uppgifterna från de administrativa registren. Bearbetningsfel kan uppstå både vid dataregistrering och granskning.

2.2.6 *Modellantaganden*

Vissa modellantaganden görs när de olika variablerna från inkomstdeklarationen delas upp på finare nivå, tex. fonder och aktier. Dessa uppdelade vinster/förluster publiceras inte men är tillgängliga i registret.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Då statistiken bygger på en totalundersökning sker ingen redovisning av osäkerhetsmått.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Uppgiftsinsamling och publicering görs årligen från och med 2007 (avseende inkomstår 2005).

3.2 **Framställningstid**

Framställningstiden för statistiken är cirka 2 månader från det att registrerade taxeringsdata inkommit från Skatteverket. Anledningen till den relativt långa perioden mellan referensperiodens slut och publiceringstidpunkt är att taxeringsdata levereras till SCB nästan ett år efter inkomstårets slut.

3.3 **Punktlighet**

Statistiken publicerades den 3 mars 2010, i enlighet med gällande publiceringsplan.

B.4 **Jämförbarhet och sam användbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

Kapitalvinststatistik med data huvudsakligen från inkomstdeklarationen producerades första gången för inkomstår 2007 (detaljerade kapitalvinstuppgifter i deklarationen infördes detta år). Statistiken för 2006 och tidigare bygger på registrerade, ogranskade, kapitalvinstblanketter (K-blanketter) tillsammans med slutliga taxerade vinster eller förluster för varje individ. Eftersom de taxerade vinsterna/förlusterna användes som "facit" samt att det är samma definition på de framräknade variablerna som tidigare år är statistiken relativt jämförbar över tiden. De nya uppgifterna från taxeringen och den därmed bättre kvaliteten kan

dock påverka jämförbarheten något. Tidigare år har fler antaganden gjorts än vad som varit nödvändigt år 2007 och 2008.

Uppgifterna över totala *taxerade* kapitalvinster/förluster som redovisas för år 1991-2008 är också jämförbara över tid. Vid jämförelser av de taxerade vinsterna/förlusterna mellan åren bör man dock tänka på att reglerna vid beskattning av kapitalvinster/förluster har förändrats genom åren.

Jämförbarhet mellan 2005 och 2006

En skillnad mellan 2005 och 2006 är att det för 2006 endast beräknades kapitalvinster/förluster för personer som hade uppgift om taxerad kapitalvinst/förlust. År 2005 beräknades en vinst/förlust för alla personer med någon registrerad uppgift om kapitalvinst/förlust, även om kapitalvinsten/förlusten enligt taxeringen var 0 kronor.

I 2006 års statistik gjordes justeringar av framräknade vinster/förluster för personer som hade stor restvinst/förlust (minst 1 miljon kronor), om denna restpost avvek stort från personens taxerade vinst/förlust. Detta gjordes för att eliminera extrembelopp som uppstått på grund av uppenbara felregistreringar. Drygt 300 personer berördes av justeringen.

Tidigare undersökningar

För inkomståren 1999-2001 samt 2003 har urvalsbaseade undersökningar av befolkningens kapitalvinster och kapitalförluster genomförts. Dessa undersökningar baseras på undersökning Hushållens ekonomi (HEK), som de aktuella åren utökades med ett tilläggsurval för personer med stora kapitalvinster. Nuvarande statistik baseras på andra uppgiftskällor och metoder, varför statistiken inte är fullt jämförbar med resultaten från tidigare undersökningar.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan olika grupper bedöms vara god. Det är dock troligt att höga vinster/förluster kontrolleras och granskas oftare av Skatteverket efter det att blanketterna registrerats jämfört med småvinster/förluster. Personer med höga vinster/förluster har, i årgångarna före 2007, en större andel oförklarade vinster/förluster (restposter som antas bestå av finansiella vinster/förluster) än det finns för personer som har mindre vinster/förluster. Detta påverkar jämförbarheten mellan grupperna.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Genom personnumren i individregistret kan kapitalvinstuppgifterna kopplas till andra individdata som innehåller personnummer. Statistiken kan även sammanvändas med exempelvis inkomst- och förmögenhetsstatistiken. Se 4.2 avseende taxerade kapitalvinster/förluster.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Kapitalvinststatistik redovisas på SCB:s webbplats: www.scb.se/HE0109 Här finns efterfrågade tabeller över kapitalvinster/förluster för kvinnor och män, åldersgrupper och kommuner. I samband med publicering släpps också pressmeddelanden som finns på SCB:s webbplats.

5.2 Presentation

Statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster presenteras på SCB:s webbplats, huvudsakligen i form av tabeller.

5.3 Dokumentation

Statistiken är dokumenterad i form av beskrivning av registerinnehåll, variabelinnehåll samt definitioner av begrepp och variabler.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på uppdragsbasis specialbearbetningar av kapitalvinststatistiken. Efter särskild prövning kan forskare och utredare få tillgång till avidentifierade mikrodata för egna bearbetningar.

5.5 Upplysningstjänster

Enheten för ekonomisk välfärd (BV/EV) ansvarar för statistiken. Inkomst- och förmögenhetsstatistikens gruppteleson: 019-17 68 50.
E-postadress: inkomststat@scb.se